

Centrale Toezichtsraad voor het gevangeniswezen

Vragenlijst inzake het jaarverslag jan - dec 2015 van de commissies van toezicht TURNHOUT

STAND VAN ZAKEN VAN HET PROJECT OP 31 MEI 2016

VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

Dit document is de nieuwe versie van de vragenlijst die voortaan als basis zal dienen voor het opstellen van het jaarverslag van de Centrale Toezichtsraad voor het gevangeniswezen. In de toekomst, en naargelang van de gebeurtenissen die met de penitentiaire actualiteit gepaard gaan, zal de inhoud van die verslagen de vorm kunnen aannemen van een analytische synthese van de bezoekverslagen van de commissies en de voornaamste problemen die door het jaar heen werden geïdentificeerd; of een beperkt aantal dringende thematische problemen behandelen en relevante aanbevelingen doen.

Deze vragenlijst bestaat uit 8 delen die, in de mate van het mogelijke, een afspiegeling vormen van de verschillende aspecten van de gevangenisinrichting en de opsluiting:

- Informatie inzake de inrichting waaronder de commissie ressorteert
- Opvang van en informatie aan de gedetineerden
- Materiële omstandigheden van detentie
- Stelsel en activiteiten
- Gezondheid
- Orde, veiligheid en gebruik van dwang
- Tuchtregime
- Werking van de commissies van toezicht

I. INFORMATIE INZAKE DE INRICHTING

- Turnhout 2016:

Capaciteit van de inrichting	<i>Volgens Blx: 262 (20% overbevolking inbegrepen)</i>	
Aantal personen die van hun vrijheid zijn beroofd	<i>Omdat de PI-Turnhout ook een arrondissementeel arresthuis is, fluctueert dit cijfer. Het is namelijk afhankelijk van de beslissingen van de onderzoeksrechters, van de Raadkamers en van de Kamer van Inbeschuldigingstelling. Het cijfer schommelt tussen 280 en 300.</i>	
Verdeling beklaagden / veroordeelden (in voorkomend geval)	<i>Beklaagden: Schommelt rond de 115 personen</i>	<i>Veroordeelden: Schommelt rond de 109 personen</i>
Indeling per geslacht (in voorkomend geval)	<i>Mannen: alle gedetineerden in Tu zijn mannen</i>	<i>Vrouwen: er verblijven geen vrouwelijke gedetineerden in TU</i>
Aantal gedetineerden van vreemde nationaliteit	<i>Op 31 mei 2016 verbleven er 139 gedetineerden van vreemde nationaliteit (20 geïnterneerden & 119 beklaagden/veroord.), wat ca 46,5% van de populatie uitmaakte.</i>	

Eventuele aanvullende opmerkingen:

Alle cijfers zijn momentopnamen: de populatie op dag X is anders dan op dag X-1 of dag X+1 enz. Idem voor de verdeling van de detentietitels. Het aantal beklaagden/veroordeelden verandert dagelijks.

Naast beklaagden en veroordeelden is er tevens een afdeling sociaal verweer waar ca. 75 geïnterneerde abnormalen verblijven alsook beklaagden en veroordeelden met een psychiatrische problematiek.

Bij de gedetineerden van vreemde nationaliteit dient vermeld dat (op datum van 31 mei 2016) 20 personen deel uitmaken van de groep geïnterneerde abnormalen, zijnde ca. 14,5 %. 119 personen van de gedetineerden van vreemde nationaliteit behoren tot de groep beklaagden en veroordeelden, wat ruim 53% uitmaakt van deze categorie.

II OPVANG VAN EN INFORMATIE AAN DE GEDETINEERDEN

- Welke informatie ontvangen personen die van hun vrijheid zijn beroofd bij hun aankomst in de inrichting?:
Elke verblijfsruimte is voorzien van een huishoudelijk reglement dat zowel een generiek gedeelte (geldig voor alle gevangenen) als een specifiek gedeelte (voor Turnhout) bevat. Daarnaast is er het infokanaal op de televisie die op elke verblijfsruimte aanwezig is. Alle beklaagden worden onthaald door een maatschappelijk assistent en opgevolgd door JWT.
- In welke vorm (bijv. huishoudelijk reglement, informatieve brochures over het leven in de gevangenis, over procedures inzake vervroegde invrijheidstelling, over bezoekrecht)?
HHR, infokanaal, onthaalgesprek, contacten met psd, inlichtingen door andere medewerkers (directie, bewarend kader).
- Is er sprake van bijzondere bepalingen voor buitenlandse gedetineerden, ongeletterden of analfabeten?
Generieke gedeelte van huishoudelijk reglement bestaat in het Frans. Er is een Duitse, Engelse en Spaanse versie van het specifiek gedeelte beschikbaar.

Eventuele aanvullende opmerkingen: /.

III MATERIËLE OMSTANDIGHEDEN VAN DETENTIE

Overzicht

- Hygiëne en sanitaire voorzieningen
- Kleding en beddengoed
- Voeding
- Overbevolking en leefruimte

1. • Hygiëne en sanitaire voorzieningen

- Hebben alle gedetineerden toegang tot de toiletten onder betamelijke omstandigheden en bieden zij hen een vorm van privacy?
Op de nieuwe vleugel is elke verblijfsruimte voorzien van een afsluitbare sanitaire hoek waarin toilet met spoeling en lavabo. In het oude gedeelte is elke verblijfsruimte voorzien van een toilet met spoeling en lavabo. In het oude gedeelte bestaat de privacy er onder meer in dat de gedetineerde individueel op de kamer verblijft.
- Is er een voldoende aantal baden en douches aanwezig?
*Ja:
Vleugel A: 3 per sectie, 9 in totaal
Vleugel B: 3 per sectie, 9 in totaal
Vleugel C: 2, deze vleugel is tijdelijk buiten gebruik, een heropstart wordt voorzien in het najaar 2016
Vleugel D: 8 per sectie, 16 in totaal*
- Hoe is het gesteld met de netheid en de hygiëne van de sanitaire voorzieningen? Wat zijn de bepalingen om de sanitaire voorzieningen schoon en in goede staat te houden?
Douches in oude gevangenis zijn recentelijk gerenoveerd. Worden dagelijks geïmagineerd.
- Wat is de frequentie van de douchebeurten (voor werkende gedetineerden/voor de anderen)?
3X/week voor iedereen, dagelijks voor diegenen die werken en na sport.

Welk hygiëneproduct wordt er uitgedeeld en hoe vaak?

Elke inkomende van vrijheid ontvangt een pakket inkomende. Dit bevat: een kam, zeep, douchegel, tandenborstel, tandpasta, scheerschuim, balpen, briefpapier, 2 postzegels, 2 omslagen, scheerkrabbertje. Gedetineerden die geen geld hebben kunnen via de welfare toiletproducten bekomen. Gedetineerden die beschikken over de nodige financiële middelen worden geacht via de kantine de nodige toiletproducten aan te kopen.

2. • Voeding

Wat is het jaarlijkse budget voor voeding (en het bedrag dat per dag voor elke gedetineerde wordt uitgetrokken)?

Het budget voor onderhoud en voeding gedetineerden bedraagt voor 2015 in totaal 357.073 euro. Dit budget werd berekend aan een dagprijs per gedetineerde van 3,77 euro voor onderhoud en voeding, waarvan 3,36 euro per dag voor voeding.

Is er in bijzondere voedingsregimes voorzien voor zieken, oudere gedetineerden en, in voorkomend geval, kinderen die hun moeder vergezellen?

Enkel op medisch advies worden bijzondere voedingsregimes voorzien. Te Turnhout worden geen vrouwen gedetineerd.

- Worden voedingsregimes van religieuze aard gerespecteerd?
*Ja. Men heeft de keuze tussen een gewoon menu, een menu zonder varkensvlees en een vegetarisch menu. Tevens wordt voorzien in voedingsregimes die door de geneesheer worden voorgeschreven: diabetes, vetloos, zoutarm, glutenvrij, ...
Voor gedetineerde die het joodse geloof belijden, wordt koosjer voedsel aangeleverd door de joodse gemeenschap.*

- In welke staat verkeert de keuken waarin de maaltijden worden bereid? Wordt zij regelmatig gecontroleerd op hygiëne en veiligheid?
De keukens wordt onderworpen aan dezelfde keuring als alle Horeca-inrichtingen en grootkeukens. Deze zeer strenge keuring gebeurt door het Federaal Agentschap voor de voedselveiligheid.
- Voldoen de door de kantine aangeboden producten aan de behoeften en vragen van de gedetineerden? Zo ja, hebben zij een redelijke prijs?
*Er staan meer dan 200 artikelen op de gewone wekelijkse kantinelijst. Daarbuiten kunnen de gedetineerden nog verzorgingsproducten, zuivel- groenten en fruit, vlees en bereide gerechten aankopen. Kranten en tijdschriften kunnen ook besteld worden.
Sommige gedetineerden willen goedkope producten terwijl andere daarentegen bereid zijn (of geld hebben) om merkproducten te kopen. Gelet op het grote aankoopvolume kunnen wij de meeste artikelen aanbieden tegen een vergelijkbare prijs als in de kleinhandel.*

3. • Overbevolking en leefruimte

- Beschikken alle gedetineerden over een eigen bed? indien niet, wat is de verhouding gedetineerden die niet over een eigen bed beschikken?
Iedere gedetineerde heeft nu een eigen bed. Indien het bevolkingscijfer een bepaalde piek overschrijdt, is het mogelijk dat op de grond op een matras wordt geslapen door beklaagden of veroordeelden. Voor de opname van geïnterneerde abnormalen wordt een wachtlijst gehanteerd: zodra een plaats vrij, zal een opname gebeuren.
- Hoe delen de groepen (per twee, drie of vier) de gemeenschappelijke cellen? Worden de groepen samengesteld en volgens welke criteria wordt gedetineerden een bepaalde cel toegewezen?
*Het oorspronkelijke en oudste gedeelte van de gevangenis is sinds januari 2013 de afdeling sociaal verweer. De geïnterneerde abnormalen worden allen individueel gehuisvest.
De nieuwe vleugel huisvest beklaagden en veroordeelden. Het betreft duo-cellen en enkele triocellen. Toewijzing gebeurt op basis van beschikbare plaatsen, roken/niet roken, taal, religie. Op eigen verzoek van de gedetineerden kunnen 1x/week cel-wissels worden uitgevoerd, beperkt in aantal en op vaste tijdstippen.*

Eventuele aanvullende opmerkingen: /.

IV. STELSEL EN ACTIVITEITEN

Overzicht

- Contacten met de buitenwereld
- Vorming en opleiding
- Werk
- Lichaamsbeweging, vrije tijd en culturele activiteiten
-

1. Contacten met de buitenwereld

1.1. Bezoek

- Wat is het aantal toegestane externe bezoeken (beklaagden en veroordeelden)?
Beklaagden dagelijks, anderen: 3x/week waarvan minstens één in weekend (conform bepalingen algemeen gedeelte huishoudelijk reglement).
- Hoe lang duren zij?
*1h per bezoek
Ongestoord bezoek: na 1 maand detentie, 2x 2h/maand (één OB wordt gerekend als 1 bezoek, supra)*
- Welke informatie wordt verstrekt om het contact met en de bezoeken aan een gedetineerd familielid mogelijk te maken?:
*Huishoudelijk reglement, infokanaal, onthaalgesprek.
Is er sprake van bijzondere bepalingen voor bezoeken van kinderen van gedetineerden?
Het laatste bezoek op woensdag is voorbehouden voor kinderen van gedetineerden. Maandelijks wordt op zondagnamiddag een kinderbezoek georganiseerd dat zich enkel richt tot (groot)ouders en hun (klein)kinderen. Er wordt telkens een activiteit georganiseerd (bv. knutselen, muziek, toneel) door vrijwilligers van het CAW.*
- Stelt de gevangenis een wachtruimte voor familieleden ter beschikking?
ja
- Onder welke materiële omstandigheden verlopen de bezoeken aan tafel?
Zaal waar 18 tafels staan: gedetineerde aan ene zijde, bezoekers (max. 3 volwassenen + kinderen (tot 12j onbeperkt) aan andere zijde; speelhoek voor kinderen aanwezig. In de bezoekszaal staan drank- en versnaperingautomaten.
- Biedt de gevangenis alternatieven voor gedetineerden die nooit extern bezoek krijgen?
Telefonische contacten en bezoektransfer (= tijdelijke overplaatsing naar andere gevangenis waar wel bezoek kan komen).

1.2. Telefoon

- Hoe vaak hebben de gedetineerden de mogelijkheid om te telefoneren?
210 minuten per week. Eén gesprek kan maximaal 15 minuten duren.

2. Vorming en opleiding

- Welk soort onderwijs kunnen personen die van hun vrijheid zijn beroofd daadwerkelijk krijgen?
*In de PI Turnhout worden taal- en computerlessen georganiseerd (Engels, Frans, Spaans, multimedia, Excel, Publisher, PowerPoint, word en Autocad).
In Turnhout komt daarnaast 1 dag per week een medewerker van VOCVO die gedetineerden helpt met individuele leervragen. Dit kan gaan om vragen rond de examencommissie, open universiteit, behalen getuigschrift bedrijfsbeheer, groepscursussen in de eigen of een andere gevangenis en opleidingen buiten de gevangensmuren (in het kader van de uitwerking van reclassering).*
- Hoeveel procent van de gedetineerden neemt deel aan de opleidingsactiviteiten?
Zo'n 10% schrijft zich in voor deelname aan een cursus.
- Heeft iedere gedetineerde die dat wenst toegang tot de opleidingsactiviteiten?
*Gedetineerden worden enkel uitgesloten van het volgen van onderwijs indien zij een tuchtsanctie ondergaan of onder een veiligheidsmaatregel of -regime staan. Uitzonderlijk neemt de directie een individuele beslissing tot uitsluiting omwille van een veiligheidsrisico.
De geïnterneerden kunnen niet deelnemen aan de taallessen, Deze lessen gaan immers door in een lokaal op de afdeling voor beklagden/veroordeelden waar het niet mogelijk is om een toilet-pauze voor hen te voorzien. Een ander lokaal is niet beschikbaar.*
- Is de keuze van de opleiding verenigbaar met de doelstelling van re-integratie van de gedetineerden?
De vaardigheden omtrent taal en computer kunnen een pluspunt betekenen bij de resocialisatie.
- Wordt het onderwijs vergoed? Zo ja, in welk(e) geval(len) en tot welk bedrag?
Gedetineerden die een cursus volgen en afmaken, kunnen aanspraak maken op een uurloon van 0,62 euro voor de gevolgde uren.
- Waar vinden de opleidingsactiviteiten plaats? Zijn de gebruikte ruimten aangepast?
*Er zijn twee leslokalen, waarvan één computerlokaal (12 tal computers voor lessen worden zoals: Windows, Excell, Multimedia, ...)
De lokalen zijn infrastructureel uitgerust voor dit opleidingsaanbod. Zoals toegelicht is het organisatorisch niet haalbaar om geïnterneerden te laten deelnemen aan de taallessen. Er kunnen max 15 gedetineerden deelnemen aan opleidingsactiviteiten.*

3. Werk

- Welke mogelijkheden zijn er om binnen de inrichting te werken, in vergelijking met de mogelijkheden in de buitenwereld?
*De tewerkstelling binnen de gevangenis is beperkt.
In de gevangenis van Turnhout kunnen een dertigtal gedetineerden werken in een werkhuis. Hier worden werkzaamheden verricht voor externe aannemers. Dit gaat meestal om plak- en vouwwerk. De gedetineerden worden betaald per hoeveelheid afgewerkte stuks. Om meer gedetineerden werk te geven, wordt gestreefd naar een halftijdse tewerkstelling.
Verder zijn er nog een aantal jobs in de huishoudelijke dienst: diender sectie, keuken, kleedkamer, onderhoud, bibliotheek ...). Ongeveer een veertigtal gedetineerden worden hier voltijds of deeltijds tewerkgesteld.*
- Wanneer er onvoldoende werk is voor de gedetineerden, hoe vindt de selectie van degenen die werken dan plaats?
De directie maakt een selectie van gedetineerden die kunnen of mogen werken. Tegenindicaties hierbij kunnen zijn: psychiatrische problematieken, veiligheidsrisico's. Gedetineerden voor een vertrouwensjob worden geselecteerd door de directie aan de hand van een aantal criteria. De meeste gedetineerden worden ingeschreven op een wachtlijst voor een job. Zij worden opgeroepen aan de hand van hun rangschikking op de lijst.
- Wat zijn de werkomstandigheden (veiligheidsnormen, geschiktheid van de ruimten) in vergelijking met de buitenwereld?
De inrichting beschikt over een werkhuis waar eenvoudige werken worden uitgevoerd. In principe is de opdrachtgever (externe aannemer) verplicht om de nodige arbeidsbeschermingsmiddelen te voorzien. Gelet op de eenvoudige werken is dit zeer beperkt.
- Wat is de gemiddelde vergoeding voor het werk?
*In het werkhuis wordt gestreefd naar een gemiddeld uurloon van 2,10 euro. De gedetineerden krijgen een stukloon, dus varieert de verloning naargelang hun inzet en kunde. Bovendien promoten wij een deeltijdse tewerkstelling zodat het verschil met de huishoudelijke diensten beperkt blijft.
Gedetineerden die werken in de huishoudelijke dienst verdienen van 0,95 euro tot 1,10 euro per uur.*

4. Lichaamsbeweging, vrije tijd en culturele activiteiten

- Wordt de eis van minimaal één uur lichaamsbeweging (of wandelen) in de buitenlucht voor alle gedetineerden gerespecteerd?
Het normale regime voorziet 2x 1h wandeling van ma-za; op zondag is er 3h wandeling. Gedetineerden die het voorwerp uitmaken van een disciplinaire maatregel kunnen 1h/dag gaan wandelen.
- Welke sportieve activiteiten kunnen de gedetineerden uitoefenen? Hoe vaak en hoelang kunnen zij dit doen?
*Per week kan men twee keer fitnessen en twee keer deelnemen aan een buitensportactiviteit (voetbal, volleybal en conditietraining). Deze sportmomenten duren telkens een uur.
Geïnterneerden hebben momenteel niet de mogelijkheid tot een buitensportactiviteit. Door de nieuwe werking van het zorgteam diende een alternatief traject uitgewerkt te worden. In de zomermaanden zullen buitensporten aangeboden worden als proef.*
- Welke andere vormen van vrijetijdsbesteding zijn er mogelijk, met inbegrip van culturele activiteiten (workshops leren schrijven, toneel)?
Zie onderstaande tabel uit het jaarverslag 2015 hulp- en dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschap

Aanbod

Onderwijs

Taal: Engels

ICT: Publisher, Autocad, Multimedia, Excel, Access, Photoshop

Individuele leertrajecten

Welzijn en gezondheid

Individuele gesprekken JWT – CAW De Kempen

Individuele gesprekken CGG Kempen

Individuele gesprekken CAP

Activiteiten met directe sociale omgeving bv. film, roos voor Valentijn, fiesta fiesta, Suikerfeest, etentje met partner, stand up comedy

Maandelijks kinderbezoek

Reeks filosoferen

Wekelijks ontspanningsavond ('t Klapke, spelletjesavond, bingo, film, kaarten,...)

Moestuinproject voor geïnterneerden

Individueel aanbod AA

Voorleesverhalen voor papa's

Vader zijn

Quiz georganiseerd door trajectbegeleiding

Dag van de verdraagzaamheid

Sessie 'Kom ontspannen en laat je stress los'

Herstelgerichte activiteiten

Regionaal herstelproject Retoer

Aanbod dader-slachtofferbemiddeling Suggnomè

Slachtoffer in Beeld

Tewerkstelling

Individuele gesprekken detentieconsulent VDAB

Culturele activiteiten

Buiten Beeld

Jaarlijkse BBQ

Gitaarlessen

In/Out muziekproject Dirk Proost

Culinaire workshop

Volksspelen

Kubben

Zomerquiz

Muziekoptreden

Bibliotheek

Wekelijks bibliotheekmoment

Lezingen bv. krachtige kruiden

Sport

Is er een zaal of een andere ruimte voorbehouden voor vrijetijdsbesteding?

Er zijn 5 lokalen waar begeleide groepsactiviteiten georganiseerd kunnen worden. De lokalen worden gebruikt door het zorgteam, de Vlaamse Gemeenschap en de erediensten. Activiteiten met bezoekers vinden plaats in de bezoekzaal, buitenactiviteiten op de wandeling.

- WELKE ACTIVITEITEN ZIJN MOGELIJK? supra

Eventuele aanvullende opmerkingen:

Voor de geïnterneerde abnormalen bestaat sinds september 2014 de mogelijkheid om onderlinge celbezoeken af te leggen.

V. GEZONDHEID

Overzicht

- Toegang tot medische verzorging
- Medisch en verplegend personeel
- Bijzondere verzorging voor geestesgestoorde gedetineerden

1. Toegang tot medische verzorging

- Wat zijn de voornaamste medische problemen?
  - Letsels van vechtpartijen;
  - Opvolging van verslavingsproblematiek;
  - Verkoudheden en welvaartsziekten zoals hart- en vaatproblemen en diabetes.
  - Wondzorg
  - TBC-problematiek (screening + isolatie)
- Waar vinden de spreekuren plaats en onder welke omstandigheden?

Er zijn 2 verpleeglokalen ter beschikking

  - één op afdeling sociaal verweer
  - één op afdeling beklaagden en veroordeelden

Dit gebeurt in goede omstandigheden. Elke consultatie gebeurt privé voor de gedetineerden (arts + verpleegkundige/gedetineerde). Er staat wel een PBA aan de deur om in te grijpen indien nodig. De medische dienst beschikt niet over het nieuwste materiaal maar geeft aan zich goed te kunnen behelpen met wat er voor handen is.
- Hoe vaak bezoekt het medische personeel de detentieruimten?

Medicatiebedeling gebeurt door verpleegkundigen op cel. In deze omstandigheden bezoekt het medische personeel dagelijks de detentieruimten.

Gedetineerden die op strafcel verblijven worden dagelijks door arts en verpleegkundige gezien. Bij dringende interventies wordt uiteraard op cel gegaan.
- Is er dag en nacht medisch personeel aanwezig?

Op weekdays zijn er algemeen verpleegkundigen aanwezig van 7.00h tot 21.00h. In het weekend van 7.00h tot 19.30h. Er is ook steeds een (externe) arts met permanentie.

Psychiatrisch verpleegkundigen zijn aanwezig van maandag tot vrijdag van 7.30h tot +- 17h. In het weekend, 's avonds en 's nachts en op feestdagen is er geen psychiatrisch verpleegkundige aanwezig.

2. Medisch en verplegend personeel

- Hoe is het medische personeel samengesteld (aantal artsen, verpleegkundigen, psychologen, psychiaters, ander personeel)?
  - 3 artsen
  - 1 kinesist
  - 8 verpleegkundigen waarvan 2 psychiatrisch verpleegkundigen
  - 4 zelfstandig verpleegkundigen
  - 1 psychiater
  - 1 tandarts
  - 1 ergotherapeut
  - 1,5 Psychologen (1 VT en 1 DT)
  - 4 Maatschappelijk assistenten waarvan 2 van het zorgteam
- Stemmen de werktijden overeen met de behoeften van de gevangenis?

Op weekdays zijn er algemeen verpleegkundigen aanwezig van 7.00h tot 21.00h. In het weekend van 7.00h tot 19.30h. Er is ook steeds een arts met permanentie.

Psychiatrisch verpleegkundigen zijn aanwezig van maandag tot vrijdag van 7.30h tot +- 17h (supra).

3. Bijzondere verzorging voor geestesgestoorde gedetineerden

- Zijn er in de voorbije 12 maanden bij gedetineerden in de inrichting ziektes of geestesstoornissen vastgesteld? Zo ja, bij hoeveel personen?

De PI Turnhout heeft een afdeling sociaal verweer waar ca. 75 geïnterneerde abnormalen verblijven en ook beklaagden/veroordeelden met een psychiatrische problematiek. Zij worden op de afdeling opgenomen ingevolge beslissingen van de Commissies tot Bescherming van de Maatschappij respectievelijk van de Dienst Detentiebeheer. De PI Turnhout stelt geen diagnose as such voor deze groep, dit gebeurde eerder en elders.

Turnhout neemt dus ook (tijdelijk of langer) veroordeelden op uit andere gevangenissen waarbij psychiatrische problemen worden benoemd. Deze personen worden gehuisvest op de afdeling sociaal verweer en opgenomen in de werking van deze diensten.
- Wat is de volgende stap bij een dergelijke vaststelling (overbrenging naar een psychiatrisch ziekenhuis, verwijzing naar een speciale afdeling binnen de inrichting, geen enkele bijzondere bepaling)?

supra

- Wie is er belast met de behandeling van die zieken (een psychiater, een huisarts)?
Een behandeling zoals in de reguliere psychiatrische zorg is in de gevangenis niet mogelijk. Sinds november 2014 worden geïnterneerde abnormalen opgenomen in het FPC in Gent en sinds april 2016 op de afdeling LFPZ Bierbeek. De gevangenis beschikt over een zorgteam dat o.a. pre-therapeutische opdrachten heeft.
- Hoeveel psychiaters werken er in de inrichting en hoelang zijn zij aanwezig?
Aan zowel het zorg –als PSD-team is 1 (dezelfde) psychiater toegevoegd. Psychiater is aanwezig op dinsdag en op donderdag, telkens gedurende ca. 7 uren.

Eventuele aanvullende opmerkingen:

Ook tijdens kalenderjaar 2015 is de problematiek van de geïnterneerden een voornaam aandachtspunt geweest van de CVT Turnhout.

In tegenstelling tot de voorbije jaren kan men evenwel van een heuse kentering in het beleid en de opvang van geïnterneerden spreken.

Het FPC Gent opende inmiddels zijn deuren, wat meteen een impact had op de Turnhoutse geïnterneerdenpopulatie.

Geïnterneerden stromen inmiddels vlot door naar het FPC Gent.

De vermelding in het Justitieplan dat 'de Minister van Justitie de ambitie koestert aan geïnterneerde personen de nodige zorg en behandeling te bieden om een menswaardig leven te leiden, rekening houdend met het veiligheidsrisico en de gezondheid van de geïnterneerde persoon' (cf. Justitieplan p. 76) is derhalve geen holle slogan gebleken, wél integendeel.

De CVT stelt met genoeg vast dat de overheid de problematiek van de geïnterneerden in het carcerale milieu daadwerkelijk aanpakt (opening van FPC Antwerpen te verwachten in 2017 en recentelijk langdurige forensische opvang van geïnterneerden in UPC Sint-Camillus Bierbeek).

VI ORDE, VEILIGHEID EN GEBRUIK VAN DWANG

- Hoe vaak doen incidenten zich voor waarbij geweld of dwang wordt gebruikt (volgens de gedetineerde personen, de directeur, de registers of enige andere bron)?
In 2015 werd 24 keer een dwangmiddel gebruikt. In het merendeel gaat het om een overbrenging naar de strafcel waarbij de gedetineerde fysieke agressie gebruikte en/of ermee dreigde.
- In welke gevallen is het gebruik van dwangmiddelen (handboeien,...) toegestaan?
Het gebruik van dwangmiddelen is bepaald door de basiswet (art. 119 – 121). Gebruik van dwang is mogelijk "met het oog op de handhaving van de orde of de veiligheid (...) wanneer deze doelstelling op geen enkele andere wijze kunnen worden bereikt en voor zover strikt noodzakelijk"
- Worden al die gevallen in een register genoteerd?
Ja, elk gebruik van dwang wordt opgenomen in een bijzonder register, beheerd door PA.
- Hebben de personen tegen wie die middelen gericht waren een arts kunnen raadplegen?
Het gebruik van deze middelen is steeds het gevolg van een crisissituatie waarin onmiddellijke en doeltreffende interventie noodzakelijk is. Een arts raadplegen zal in deze omstandigheden niet compatibel zijn met het bewaren van de orde en veiligheid en het vrijwaren van de fysieke integriteit van medewerkers en gedetineerden.
- Hoelang mogen dwangmiddelen worden gebruikt?
Directie beslist over de stopzetting van het dwangmiddel. Basiswet schrijft voor dat deze "redelijk moet zijn" en "in verhouding staan tot het nagestreefde doel".
- Worden fouilleringen en naaktfouilleringen respectvol en met de nodige tact uitgevoerd?
De vigerende richtlijnen worden nageleefd en werden via dienstorder aan het personeel meegedeeld. Ook de gedetineerden werden ingelicht over deze richtlijnen.

Eventuele aanvullende opmerkingen: /.

VII. TUCHTREGIME

1. Algemeen

- Welke daden en welk gedrag worden het vaakst bestraft?
Betreft vooral incidenten van verbale en/of fysieke agressie en van bezit van verboden voorwerpen (medicatie, drugs, GSM, USB)

- Wat is de gemiddelde aard en duur van de opgelegde straffen?
Aard en duur van tuchtsancties is bepaald in Collectieve Brief, nr. 124 (06.09.2013). In praktijk is de 'Afzondering in de aan de gedetineerde toegewezen verblijfsruimte' de meest toegepaste straf. Gemiddelde duur is ca. 1 week. Bij fysieke agressie kan de gedetineerde opgesloten in een strafcel voor maximum 9 dagen.
- Hoeveel personen zijn er gedurende een bepaalde periode gestraft in verhouding tot het totale aantal personen die van hun vrijheid zijn beroofd?
In verhouding tot het bevolkingsaantal, staat dagelijks ca. 6% van de gedetineerden onder tuchtsanctie (waarvan 4% effectief en 2% voorwaardelijk). Het aantal waarschuwingen is te verwaarlozen.

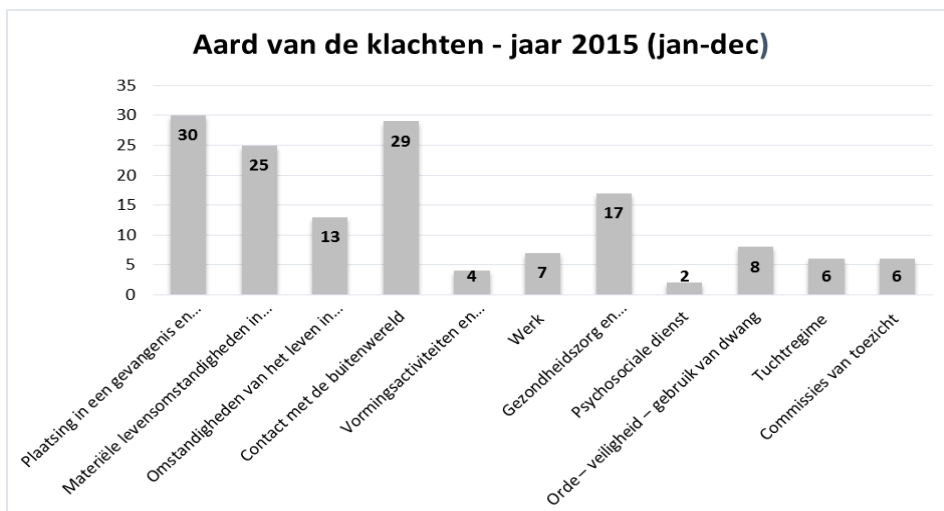
2. Disciplinaire afzondering

- Wat zijn binnen de inrichting de motieven die leiden tot het plaatsen in een strafcel?
Fysieke agressie t.a.v. medewerkers en gedetineerden, ernstige bedreigingen tav medewerkers en gedetineerden, vernielingen van materialen.
- Beschikt een persoon in afzondering steeds over minimaal één uur beweging per dag in de buitenlucht?
Ja
- Wordt er vóór de afzondering een controle door een arts uitgevoerd en ligt de nadruk bij het onderzoek op de gezondheidstoestand van de gedetineerde?
*Plaatsing op strafcel is meestal gevolg van een crisissituatie.
Een arts, in regel niet aanwezig wanneer het incident zicht voordoet, raadplegen voor de afzondering zal in deze omstandigheden niet compatibel zijn met het bewaren van de orde en veiligheid en het vrijwaren van de fysieke integriteit van medewerkers en gedetineerden.*
- Hoe vaak vindt een dergelijk medisch onderzoek tijdens de afzondering plaats?
Dagelijks
- Wie heeft er toegang tot de gedetineerde in afzondering en hoe wordt dit kenbaar gemaakt?
*Directie, medische dienst, bewarend personeel, geestelijke raadsliden, zorg, administratieve diensten, Commissie van Toezicht.
Monografie, dienstnota's, opleidingen.*

Eventuele aanvullende opmerkingen: /.

VIII. WERKING VAN DE COMMISSIES VAN TOEZICHT

- Hoe ziet u de samenwerking tussen de commissie van toezicht en:
- de directie van de inrichting?
- het bewakingspersoneel?
- het administratief, medisch en psychosociaal personeel?
Deze samenwerking wordt door ons als zeer positief ervaren. De directie antwoordt steeds correct en gemotiveerd op vragen van onzentwege. Ook tijdens hun rondgang kunnen de maandcommissarissen steeds met hun directe vragen terecht bij de verantwoordelijke adjudant(en) of aanwezige cipiers.
- Hoeveel klachten/verzoeken heeft u de voorbije twaalf maanden ontvangen?
- wat was daarvan het onderwerp?
- welk gevolg wordt in de meeste gevallen aan die klachten gegeven?
De klachten die gedurende het afgelopen jaar werden ontvangen worden hierna "gekwalificeerd" opgesomd naar analogie zoals deze worden omschreven in het rooster voor de registratie van klachten van CTR

CVT TURNHOUT: Aard van de klachten - jaar 2015 (jan-dec)

1	Plaatsing in een gevangenis en overbrengingen	
1.1	Betwisting van de huidige classificatie	
-	<i>kreeg straf ipv maatregel</i>	2
-	<i>verdacht van brandstichting/was met vakantie</i>	1
-	<i>bestwisting straf</i>	1
-	<i>wil eerherstel in Nederland</i>	1
1.2	Betwisting van de overbrengingen	
-	<i>verzoek transfer</i>	8
-	<i>wil terug naar Turkije</i>	1
-	<i>overplaatsing andere vleugel</i>	4
-	<i>vraag om gesprek directeur</i>	2
-	<i>weigering gesprek psychiater</i>	1
1.4	Vreemdelingen – racisme – weigering van ongewone stappen	
-	<i>vreemdelingen worden onheus behandeld</i>	1
1.5	Strafuitvoeringsmodaliteiten (personeelscollege, SURB)	
-	<i>vraag om gesprek ivm SURB</i>	2
-	<i>vraag om gesprek CBM</i>	1
1.6	Andere	
-	<i>krijgt geen digitale versie huishoudelijk reglement gevangenis</i>	1
-	<i>adres geïnterneerde staat nog in Wortel</i>	1
-	<i>pc stuk na transport van Merksplas</i>	1
-	<i>goederen achtergebleven na transport</i>	2
2	Materiële levensomstandigheden in de gevangenis	
2.1	Cel: verlichting-elektriciteit, verluchting, sanitaire installaties, onderhoud	
-	<i>schimmel in douche/Verluchting</i>	4
-	<i>wil gewone cel</i>	1
-	<i>stank gang afkomstig andere cel</i>	1
-	<i>enkel geboeide wandeling en slechts 1x douche/week</i>	1
-	<i>lokaal voor kooklessen voldoet niet</i>	1
-	<i>mensonwaardige omstandigheden (kale cel - vuile matras)</i>	1
-	<i>celmaat schrijft rapportbriefjes / zorgt voor overplaatsing</i>	1
2.3	Kledij, schoeisel	
-	<i>goederen aangekocht, staan op "strikt"</i>	1
-	<i>mag maar 3 paar schoenen hebben op cel</i>	1
2.4	Bezit van voorwerpen	
-	<i>goederen in beslag genomen</i>	1
-	<i>afstandsbediening (eigendom gedetineerde) mankeert</i>	1
2.6	Kantine / externe aankopen / keuken	
-	<i>weigering sociale kantine</i>	1
-	<i>gevangene krijgt soms geen eten</i>	1
-	<i>koude maaltijden (personeel keuken stopt 15u30)</i>	1
-	<i>personeel bestelt eten buiten de gevangenis</i>	1
-	<i>naleving hygiënische regels keukenpersoneel</i>	1
-	<i>goederen besteld, betaald en niet geleverd</i>	1
2.8	Andere	
-	<i>goederen uitgeleend & afgepakt / gestolen</i>	2
-	<i>wil kopie dossier - niet verwerkt op griffie</i>	1
-	<i>vraag kledij à familie meegeven/opsturen</i>	2
3	Omstandigheden van het leven in gemeenschap	
3.3	Bedreigingen en afpersing	
-	<i>pesten</i>	4
-	<i>bedreiging door medegevangenen</i>	2

	- <i>gevoel van onveiligheid</i>	1
3.4	Andere:	
	- <i>nachtlawaaï / lawaaï hinder</i>	2
	- <i>hongerstraking</i>	1
	- <i>klacht tegen cipier</i>	2
	- <i>volgt opgelegde regels niet & komt afspraken niet na</i>	1
4	Contact met de buitenwereld	
4.1	Telefoon en briefwisseling (toegang tot de telefoon, controle, niet-naleving van het tijdschriften)	
	briefgeheim, toegang tot internet, kranten en tijdschriften	
	- <i>mag dossier niet inzien</i>	1
	- <i>mag niet telefoneren</i>	2
	- <i>krijgt niet het gevraagde belkrediet</i>	2
	- <i>nummers worden geblokkeerd</i>	1
	- <i>telefoon weekend-&feestdagen tot 20u ipv 20u30</i>	1
	- <i>voortijdig afbreken gesprek</i>	1
	- <i>streekkrantjes via brievenbus niet ontvangen</i>	1
	- <i>cipier tekende deurwaardersexploot</i>	1
	- <i>geld verdwenen dat werd opgestuurd door familie</i>	1
	- <i>overschrijvingen niet uitgevoerd door griffie</i>	1
	- <i>weigering aankoop CD / CD niet ontvangen</i>	3
	- <i>weigering periodiek uitgaansvergunning & penitentiair verlof</i>	3
	- <i>heeft uitgangspersmissie, wil buiten zonder begeiding</i>	1
	- <i>weigering bezoek/weigering ongestoord bezoek</i>	3
	- <i>wenst bezoekerstransfer (familie zien)</i>	1
	- <i>wenst te trouwen - negatief advies directie</i>	1
	- <i>celbezoek collega via rapportbriefje (antwoord zelf navragen)</i>	1
	- <i>ontspanningsactiviteiten met kinderen geweigerd</i>	1
4.4	Andere:	
	- <i>vraag om advocaat</i>	3
5	Godsdienst en Levensbeschouwing	0
6	Vormingsactiviteiten en vrijetijdsbesteding	
6.1	Toegang tot opleidingen, alfabeteringscursussen, beroepsopleidingen of sociaal-culturele opleidingsbijdragen, validering van de lessen, intrekking vormingen (toelaatbaarheidsvoorwaarden, opleidingsbijdragen, validering van de lessen, intrekking	
	- <i>geen activiteit zonder bewaking</i>	1
6.4	Lichamelijke oefeningen en sportactiviteiten, dagelijkse wandeling	
	- <i>geen wandeling/fitness</i>	1
6.5	Recreatieve activiteiten	
	- <i>mag geen les volgen/weigering</i>	2
7	Werk	
7.1	Toegang tot werk (beschikbaarheid, wachtlijst)	
	- <i>Wil werk: geen/weigering werk</i>	6
7.6	Andere:	
	- <i>vergoeding celwerk 50/50 ipv 60/40</i>	1
8	Gezondheidszorg en gezondheidsbescherming	
8.1	Verstreckte zorgen: interne en externe doktersraadplegingen, verwondingen bij agressie, keuze van de arts, voortzetting van een behandeling opgestart voor de opsluiting, kopie van het dossier, hospitalisatie	
	- <i>krijgt niet de juiste behandeling/medicatie/attesten</i>	3
	- <i>wachtlijst geneesheer/optiker</i>	2

-	<i>pas na 3 dagen afgevoerd naar ziekenhuis</i>	1
-	<i>wil revalidatie (fitness) niet tijdens wandeling</i>	1
-	<i>wil geen injecties</i>	1
-	<i>wil medisch onderzoek in ziekenhuis, geweigerd</i>	1
8.4	Geestesziektes	
-	<i>dreigt ermee zich op te hangen/verwacht nodige aandacht PB</i>	1
-	<i>krijgt extra beveiliging / maakt storend lawaai voor andere bewoners</i>	1
-	<i>wordt geestelijk mishandeld / zwaar gefrustreerd</i>	2
-	<i>geen aangepaste zorg</i>	1
8.9	Andere:	
-	<i>overplaatsing FPC / vraag tot overplaatsing FPC</i>	3
9	Psychosociale dienst	
9.1	Toegang tot de sociale dienst (wachtijd voor een afspraak, achterstand inzake het dossier, weigering van contacten of stappen)	
-	<i>wachtijd</i>	1
9.4	Andere:	
-	<i>geen vertrouwen in psycholoog</i>	1
10	Orde – veiligheid – gebruik van dwang	
10.3	Bijzondere veiligheidsmaatregelen	
-	<i>vraag herziening veiligheidsregime</i>	1
10.5	Geweldpleging ten aanzien van de gedetineerde door het personeel	
-	<i>vreemdelingen worden onmenselijk behandeld</i>	1
-	<i>chefs roepen/brutaal</i>	2
10.6	Andere:	
-	<i>niet tonen badges personeel</i>	2
-	<i>geen antwoord op rapportbriefje</i>	1
-	<i>geen reactie bij druk op rode knop in cel</i>	1
11	Tuchtregime	
11.4	Klachten en rechtsvordering: indienen klacht	
	<i>procedure opgestart Europees Hof rechten vd mens</i>	1
11.5	Andere:	
-	<i>tucht zonder reden / tucht onterecht</i>	4
-	<i>tucht /verbod knutselen</i>	1
12	Commissies van toezicht	
12.6	Aanvragen voor een tussenkomst bij de directie, bij een advocaat	
-	<i>tussenkomst advocaat</i>	2
-	<i>advocaat vraagt CVT geschiedenis te onderzoeken en te rapporteren / Uitspraak heeft gevangene gekrenkt (uitspraak letsels tgv anabole middelen)</i>	2
12.7	Beroep op een arts van de commissie voor allerhande zorgen, voor een advies met betrekking tot de gezondheidstoestand	
	<i>betrekking tot de gezondheidstoestand</i>	
-	<i>advies arts commissie</i>	1
12.8	Andere:	
-	<i>contact met CVT: verzoek vrijlating te formuleren</i>	1

Zoals reeds in onze voorgaande jaarverslagen werd vermeld tracht de CVT Turnhout steeds het juiste gevolg voor te behouden aan de voorgelegde klachten. Het spreekt voor zich dat dit in vele gevallen vaak niet eenvoudig is bij gebrek aan afdoende onderzoeksmogelijkheden enerzijds en stavingsstukken anderzijds.

Maandcommissarissen stellen ook meer en meer vast dat gedetineerden niet altijd weten waarvoor de Commissie van Toezicht bevoegd is. Zij richten zich voor alles en nog wat tot onze maandcommissarissen waarop dezen vaak niets anders kunnen doen dan de betrokkenen door te verwijzen naar de juiste instanties dan wel hen te melden dat de aangekaarte problematiek niet tot de bevoegdheid van de CVT behoort.

Dit alles neemt niet weg dat de CVT Turnhout in tal van zaken (cf. supra) de directie interpelleert (hetzij mondeling hetzij schriftelijk).

Zodra de CVT Turnhout alle relevante informatie bekomen heeft, vormt de klacht voorwerp van bespreking binnen de school van de CVT waarna de secretaris de klager op gemotiveerde wijze aanschrijft en kennis geeft van de beslissing. Waar nodig geeft de secretaris feedback aan de gevangenisdirectie.

De overgrote meerderheid van de klachten kon via bemiddeling met het gevangenispersoneel en/of directie opgelost worden.

*
* *